



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Vitæ Pontificum Romanorum**

Ex Antiquis Monumentis Collectae

**Sandini, Antonio**

**Bambergae, 1753**

VIII. S. Sixtus I. Anno Christi 132. Hadriani Imperatoris 13.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

gerit. Id quod vel Optati oblivione, vel Amanuensium potiùs incuriâ factum puto. Nam apud Irenæum lib. 3. cap. 3. Eusebium lib. 4. cap. 4. Epiphanium har. 27. §. 6. & apud Augustinum epist. 53. ubi finè controversia ex tabulis Ecclesiæ Africanæ Pontifices recenset, Alexander proximus post Euaristum ponitur.

(2) D. Thomas 3. Part. quæst. 65. art. 1. ad 6. *Aqua benedicta ordinatur contra insidias Demonum, & contra peccata venialia.* Baronius ad an. 132. §. 5. *Aqua ad domesticum usum sanctificata, ipso ingressu Ecclesiæ ad levium sordium expiationem est exposita.*

## VIII.

S. SIXTUS I.

ANNO CHRISTI 132.

HADRIANI IMPERATORIS 13.

SIXTUS Romanus. Si Libro Pontificali fides sit, decrevit, ut vasa sacra ab sacris tantùm ministris tangerentur, utque nullus Episcopus Romam evocatus, ad Episcopatum suum redies susciperetur, nisi Apostolicæ Sedis litteras *Formatas* populo exhiberet. (1) *Trisagion Sanctus, Sanctus,*

Bar. an.  
132. §. 7.  
Pag. an.  
130. §. 3.  
Bar. an.  
142. §. 3.  
6. 7. 12.  
Pag. an.  
104. §. 3.

*Sanctus*, *Sanctus* Missæ sacrificio ab eo insertum, aliqui tradunt. Sed hoc solum est in Libro Pontificali, Sixtum constituisse, ut *Missarum actionem* (2) *Sacerdote incipiente populus hymnum, (seu Trifagion) decantaret, Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Itaque Baronius ad an. 142. §. 12. existimat, eò duntaxat spectasse Sixti decretum, ut hujus hymni usus jam receptus custodiretur sanctius. (3) Decessit anno Christi 142. cum *Episcopatum Urbis Roma decem annis obtinisset, ut lib. 4. Hist. Eccl. cap. 5. scribit Eusebius.*

### ANNOTATIONES.

(1) Erant litteræ *Formatae*, per quas unitas Fidei, ac mutuus inter caput & membra amor foveri & significari consueverat, ideòque etiam *Canonica, Communicatoria, Ecclesiastica, & Pacifica* vocabantur. Harum scribendarum rationem, ne fraudi locus esset, præscripsit Nicæna I. Synodus can. 18. Vide Baronium ad an. 142. §. 6. 7. Sirmondum in Sidonium Apollinarem lib. 6. epist. 8. & Ducangium in Glossario verbo *Formatae*.

(2) Walafrius Strabo de rebus Ecclesiasticis cap. 22. tom. 15. Bibl. Patr. pag. 193. *Actio dicitur ipse Canon, quia in eo Sacramenta conficiuntur Dominica, Canon*  
*vetè*

verò eadem Actio nominatur, quia in ea est legitima & regularis Sacramentorum confectio.

Honorius Augustodunensis lib. 1. De Antiquo ritu Missarum cap. 80. tom. 20. Bibl. Patr. pag. 1057. *Missæ quoddam iudicium imitatur, unde & Canon Actio vocatur. Actio autem est causa, quæ in publico conventu coram iudicibus agitur: quia in Missa causa populi cum Deo iudice agitur.* Et cap. 103. *Canon dicitur regula, quia per eum regulariter fit Sacramentorum confectio.*

(3) Concilium Vafense anno 529. celebratum can. 3. apud Labbeum tom. 4. Conc. pag. 1680. statuit, *ut in omnibus Missis, seu in matutinis, seu in illis, quæ pro defunctorum commemoratione fiunt, semper Sanctus, Sanctus, Sanctus, eo ordine, quo modo ad Missas publicas dicitur, dici debeat; quia tam sancta, & tam dulcis, & desiderabilis vox etiamsi diu noctuque possit dici, fastidium non poterit generare.*

Bona lib. 2. Rer. Liturgic. cap. 10. §. 5. *Duplex est Trisagion. Istud nimirum, de quo nunc agimus, omnibus Ecclesiis commune, & illud, quod Græci quotidie, Latini semel in anno Græcè simul & Latine concinnant in magna Parasceve, nempe: Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis*

talis

talis miserere nobis, *cujus originem Felix Ill. Pontifex narrat in epistola ad Petrum Cnaphaum.* Vide annotat. 3. ad Felice in II.

## IX.

## S. TELESOPHORUS

ANNO CHRISTI 142.

ANTONINI PII IMPERATORIS 3.

Bar. an. 142. §. 12. An. 136. §. 1. An. 145. §. 1. 2. 3. Pag. an. 152. §. 2.

**T**ELESPHORUS Græcus Quadragessimæ jejunium ex Apostolica traditione usu jam receptum decreto confirmâsse dicitur: (1) cassisse etiam, ut nocte sanctâ, quæ proximè præcedit natalem diem Christi Domini, Missæ sacrum celebraretur, atque ad eodè ut semel iterum ac tertio eodem die rem divinam facere Sacerdotibus liceret. (2) Eundem constituisse, ut ante Sacrificium hymnus diceretur Angelicus, hoc est, *Gloria in excelsis Deo*, prodit auctor Libri Pontificalis, sed non dicit, quod pro certo affirmârunt aliqui, ea verba adjecisse, quæ verbis Angelorum subjiciuntur. Itaque *cautiùs*